

"La Constitució de la República no estarà enllestida fins que haguem aprovat l'Estatut de Catalunya"

(Declaració de Lluís Bello, president de la Comissió d'Estatuts, a la sessió parlamentària d'ahir.)

LA CAMBRA INICIA AHIR LA DISCUSSIO DE L'ESTATUT

EL SENYOR LLUIS BELLO, PRESIDENT DE LA COMISSIO DICTAMINADORA, OBRI EL DEBAT DECLARANT QUE LA CONSTITUCIO DE LA REPUBLICA NO SERIA DEFINITIVAMENT ACABADA MENTRE NO FOS APROVAT L'ESTATUT DE CATALUNYA. - EL SENYOR MAURA INICIA L'OPOSICIO, I LLUIS COMPANYS PLANTEJA LES NOSTRES ASPIRACIONS CATALANES EN UN PARLAMENT BREU I PRECIS QUE PROVOCA ELS APLAUDIMENTS DE TOTA LA CAMBRA

ABANS, I EN OCASIO DE VOTAR-SE DEFINITIVAMENT EL PROJECTE RELATIU ALS DELEGATS DEL MINISTERI DE TREBALL, ELS RADICALS ANUNCIAREN QUE JA NO SOSTINDRIEN MES EL GOVERN AMB LLURS VOTS

TENIM GANES D'ENTENDRE'NS

L'Estatut de Catalunya ha pres estat oficial a les Corts Constituents de la República, i ahir a la tarda, en mig d'una espectació enorme, Lluís Bello, president de la Comissió Parlamentària, donava compte a la Cambra del seu comès, i Miguel Maura entrava a combatre el nostre dret a governar-nos com ens plagui.

Ha estat un bon discurs el de Miguel Maura. Ha dit que Catalunya, de molts anys ençà, ve essent una rêmora a la política espanyola. Es una afirmació que no ens sorprèn en llavis d'un home com Miguel Maura, que ha demostrat prou amplemunt, la simpatia que li mereixem, i ha donat prou proves del seu esperit tancat i reaccionari, encara que intenti disfressar-lo amb un vernís republicà.

Catalunya, rêmora de la política espanyola. No volem comentar-ho, perquè nosaltres no perdrem la serenitat durant la discussió de l'Estatut, i preferim que determinades elucubracions restin sense rèplica que no pas obrir canvi a la possibilitat que la nostra rèplica fos mal interpretada, i es cregués ofensiva per aquells que no tenim cap intenció d'ofendre.

La República és obra de tots, i només pot prosperar amb la pau i harmonia més absoluta entre tots els pobles que tenen desig de viure sota el seu règim. Nosaltres volem aquesta pau i aquesta harmonia. No hem estat mai d'aquells que escridassen demanant el tot o res, perquè no som folls, sinó que som persones amb sentit comú, que creiem que parlant la gent s'entén i per tant no s'ha d'anar a solucions heroiques fins haver apurat tot sels mitjans de convenciment factibles.

A més a més, som persones educades i no admetem la paraula impossible en matèria de intel·ligència, en el sentit d'entendre's. Per això creiem, sincerament, que en aquest piet que ara ha estat plantejat al Parlament de la República amb la solemnitat màxima, en el moment en què porta la representació de Catalunya, l'Esquerra Republicana, per damunt de la gent d'aquí i de la d'allí que només sap cridar i produir-se en tons irats com presa de follia, rebutjant tota solució cordial, els homes d'aquí i els d'allí que tenim ganes d'entendre'ns, ens entendrem.

L'Estatut serà aprovat dintre de pocs dies. Sobre això, ni el menor dubte. Serà aprovat per damunt de l'ambient hostil del carrer, fomentat pels monàrquics, i totes les regions hispàniques en veure com Catalunya precisament per haver estat el país que anava al davant en putxança i en vibració, en lloc d'èsser una rêmora, ha aconseguit la seva llibertat, sentiran l'estímul d'acréixer la seva potencialitat i d'emprendre camins que els menin així mateix a la llibertat, que ha d'èsser la seva grandesa.

L'Estatut serà aprovat, perquè aquí i allí, som més els que tenim ganes d'entendre'ns.

MADRID, 6.—A les cinc de la tarda s'obre la sessió a la Cambra.

L'ATEMPTAT CONTRA EL PRESIDENT FRANCÉS

El senyor BESTEIRO explica que el retardament a començar la sessió d'avui, ha estat degut a què s'esperaven notícies de França referents a l'atemptat del qual ha estat víctima el president de la República, senyor Doumer. Condemna el fet dient que constituïa un atemptat contra la democràcia europea, i afegí que a pesar de tot aquesta sobreviuria. Demanà que constés en acta el sentiment de la Cambra espanyola per tan execrable atemptat. (Grans aplaudiments, excepte a l'extrema dreta).

Acabà el senyor Besteiro manifestant a la Cambra que les darreres notícies que havia rebut indicaven que el senyor Doumer havia millorat una mica dintre de la seva gravetat.

El senyor Azaña, en nom del Govern, s'associa al sentiment de la Cambra i demana que s'adrexi un telegrama al President de la Cambra francesa en aquest sentit. Així s'acorda per la Cambra.

Seguidament es llegeix i s'aprova l'acta de la sessió anterior.

ELS FETS DE CORDOVA

Es posa a discussió la interpellació del senyor Garcia Hidalgo sobre els successos de Còrdova.

EL PRESIDENT DE LA CAMBRA dona compte d'haver rebut una lletra del senyor Garcia Hidalgo, en la qual ratifica els seus desitjos que es nomeni una Comissió depuradora de la seva conducta.

El senyor BALBONTIN intervé en la interpellació i diu que no es poden emprar des del banc blau els raonaments de perquè la víctima d'uns successos sigui un comunista n'hi hagi prou per a justificar-los. El fet indis-

cutible de la suspensió de les manifestacions obreres del dia primer de maig, era impedir que aquests obrers es manifestessin disconformes amb l'actuació de la U.G.T. L'ocorregut a Còrdova no és atribuïble al governador, sinó al Govern, que no deixà que es manifestessin els homes d'idees revolucionàries. Recorda que a la manifestació obrera del primer de maig de 1918, el senyor Prieto apedregà personalment el Círcol Maurista i es resistí a la força pública disparant la seva pistola contra ella. Suposo que el senyor Prieto no s'avergonyarà d'aquesta pàgina de la seva història revolucionària, però sí s'avergonyarà del que fa ara des del Govern no permetent que es manifestin les idees revolucionàries. Pel que es veu, el ministre de la Governació i els seus companys de Gabinet tenen el criteri que l'autoritat no delinqueix mai. Jo entenc que en la democràcia, el contrari del que succeeix en l'absolutisme, l'autoritat és responsable dels seus actes.

Al pare de Maria Luisa, de Sevilla, foren assassinats quatre obrers i no s'han exigit responsabilitats a ningú a pesar d'estar al banc blau tres ministres que es diuen companys dels obrers. Després dels successos d'Arnòd, on, a més d'altres víctimes, un nen morí als braços de la seva mare, tampoc no s'ha exigit responsabilitat a ningú. En canvi, quan els obrers cometien una falta mínima, són condemnats a mort en un clima insalubre.

El senyor GARCIA PRIETO, socialista, no té inconvenient a recolzar les paraules d'elogi que sortien ahir dels llavis del ministre de la Governació referint-se al governador de Còrdova. Aquest, actualment, no ocupa el càrrec de governador, sinó que circumstancialment l'ocupa un funcionari del Govern Civil, que és el delegat secretari del Govern Civil, enemic acèrrim dels socialistes i àdhuc de la República. Les lletres de correïllionaris en les

quals es denuncia l'existència al Govern Civil d'elements reaccionaris.

El governador de Còrdova no coneix la província puix que no l'ha visitat, i solament ha inspeccionat un poble en el qual és cacic el senyor Delgado. Les diputats parlen en veu alta i el president els crida l'atenció.

VOTACIO DEFINITIVA DEL PROJECTE DE LES DELEGACIONS PROVINCIALS DE TREBALL

Després del president anuncia que es farà la votació definitiva del projecte de creació de delegats provincials de Treball. Exposa que es necessita el quòrum que ha estat demanat, i diu que s'ha interpretat en aquesta Cambra en el sentit que hagin de votar a favor la meitat més un dels diputats, i el que es demana és que votin la meitat més un.

Marxen del saló els radicals, els federals, els agraris, alguns vasco-navarresos i les extremes esquerres.

Al banc dels radicals solament hi

L'ATEMPTAT CONTRA EL PRESIDENT DE LA REPUBLICA FRANCESA

PAUL DOUMER

Creure que les possibilitats de transformació política van lligades a la vida d'un home, i practicar l'atemptat personal com a mitjà de provocar aquelles, és una concepció ben rudimentària de les coses d'aquest món. Només les dictadures poden explicar — no pas excusar — l'emparament de la violència. Per això les repudiem. Però en un país en el qual es descapdella normalment el lliure joc de la democràcia, el crim polític és un acte absurd, les arrels del qual han de cercar-se en les regions de la inconsciència.

Quan escrivim aquestes ratlles no sabem pas quina idea ha mogut el braç de Pau Gugulov, l'agressor del President Doumer i ni tan sols si realment hi havia la idea... No sabem si Gugulov ho podrà veure; però no pas-sarà gaire temps abans que als possibles simpatitzants amb la seva gesta els sigui donat de veure com la mort de Doumer, si és que dissortadament no pot ésser evitada, no té altre abast que el d'un fet divers espectacular. França elegirà un nou President i la vida nacional s'escorrerà pels camins que assenyali legalment la majoria dels ciutadans francesos, i no pas pels que voldria portar-la el gest isolat d'un ja-nàtic.

queda el cap de la minoria senyor Guerra del Rio.

El senyor BEUNZA explica el seu vot i considera que és necessària la constitució del cos de delegats per a la intervenció en els conflictes socials, però condemna l'orientació seguida pel Govern i per la Cambra en aquest projecte en fer-ne d'ell una qüestió política. Afirmar que als antics inspectors de Treball se'ls concedí un reglament que ha estat vulnerat per tal de separar alguns d'ells dels seus càrrecs, i entre els que estan en aquesta condició hi figura la senyoreta Urraca Pastor. (Rumors i rialles). Per aquesta raó no poden col·laborar a aquest projecte.

Immediatament després surt del saló.

El senyor PEREZ MADRIGAL parla per a explicar el seu vot. Diu que els radicals s'han retirat d'aquesta votació; però no s'han d'alarmar. No han trencat la unitat republicana ni han renunciat a la seva col·laboració amb el Govern, perquè alguns membres del partit radical conserven els seus vots de confiança al Govern. (Aplaudiments).

Es procedeix a la votació i l'Esquerra Catalana vota dividida.

Alguns diputats d'aquesta minoria voten en contra, entre ells el senyor Ventura Gassol. Tota la minoria agrària vota en contra, menys el senyor Picabea, i és acollit amb rialles i rumors.

El resultat de la votació ha estat de 234 vots a favor i 18 en contra.

Acabada la votació, els diputats, d'impeus, tributen una gran ovació al senyor Largo Caballero, que es retira de la sala.

ELS RADICALS ANUNCIEN QUE EL GOVERN JA NO COMPTARA MES AMB LLURS VOTS

En entrar els radicals es produïren protestes i rumors.

L'Estatut de Catalunya. - Expectació enorme

EL PRESIDENT DE LA CAMBRA: Es va a posar a debat l'Estatut de Catalunya i va a començar la discussió de la totalitat.

Es produeix un moviment d'expectació.

Les tribunes i la Cambra, plenes a vessar.

Al banc blau, tot el Govern.

PARLA EL PRESIDENT DE LA COMISSIO D'ESTATUTS

El senyor BELLO, president de la Comissió d'Estatuts, parla en veu tan fluixa que hi ha treballs per sentir-lo.

Comença dient que la discussió de l'Estatut és la conseqüència de l'aprovació de la Constitució.

Sense preàmbuls, entraré en la matèria — diu — per tal d'explicar les gestions de la Comissió d'Estatuts, per a justificar la nostra actitud davant la Cambra i davant l'opinió pública.

Aprovada la Constitució, s'hagué de constituir aquesta Comissió.

Els nostres primers treballs foren veure i estudiar la manera com s'havia de donar satisfacció

A la pàgina 9:

Una conversa telefònica sostinguda a la 1'30 de la matinada d'avui amb el nostre redactor enviat a Madrid

Alguns reclamen que els radicals dimiteixin llurs càrrecs.

Diversos diputats d'aquesta minoria intenten rebatre els atacs, però són amansits pels rumors de la Cambra.

EL PRESIDENT: Aquesta mesa s'ha vist honorada durant la votació amb la companyia d'alguns diputats de la minoria radical, la deferència dels quals agraeixo molt, però en aquesta ocasió pot interpretar-se com a desconfiança i em cal fer-vos saber que la Mesa sap complir amb el seu deure.

Els diputats, d'impeus, ovacionen el president de la Cambra i tornen els crits i censures contra els radicals. També se senten alguns insults.

UN DIPUTAT RADICAL: Els insults a la callada, a la cara i amb nom propi.

EL SENYOR GUERRA DEL RIO explica la conducta de la minoria radical.

Hem assenyalat dos companys per tal que ens representessin en l'escrutini perquè no teníem representació en la Mesa, però s'ha abat que els d'aquesta minoria col·laborin amb aquests bancs (assenyalant el banc blau). En el successiu, s'aprovaran els projectes del Govern amb els seus vots, però no amb els nostres.

Dóna explicacions a la Mesa i prega que compregui que no hi ha hagut desconfiança per part d'ells.

EL PRESIDENT accepta les explicacions i manifesta que la manera com s'ha produït la designació dels membres de la minoria radical s'ha d'interpretar com una desconfiança.

Queda definitivament aprovat el projecte sobre delegats del Treball.

a les aspiracions de Catalunya. Varem rebre infinitat de telegrams demanant l'aprovació de l'Estatut i d'altres en sentit contrari.

El nostre camí no podia ésser sinó un: seguir les normes fixades en la Constitució.

L'Estatut presentat al nostre estudi presentava els desigs de Catalunya per tal de constituir-se en regió autònoma.

El nostres punts de vista varen estar fixats en l'article 12 de la Constitució i l'Estatut no podia separar-se de ço que disposa la llei orgànica.

Allí trobarem la primera diferència, ja que l'Estatut definia Catalunya com a Estat autònom, però la Constitució no parla d'aquests estats autònoms, sinó de regions autònomes.

La Constitució d'Espanya no estarà acabada mentre no sigui aprovat l'Estatut de Catalunya, i a això han tendit tots els nostres esforços, a redactar el nostre dictamen en forma que estigui d'acord amb les normes de la Constitució.

Explicat això, no em cal, en nom de la Comissió, sinó lliurar el dictamen a la Cambra. (Grans aplaudiments.)

MAURA INICIA L'OPOSICIO

El senyor MAURA s'aixeca a parlar en mig d'una espectació extraordinària.

Parla de l'origen del problema i diu que, des de començaments d'a-

(Segueix a la pàgina 10.)